

Mütefekkir Şair
**SEZAI
KARAKOÇ
KİTABI**

Zeytinburnu Belediyesi Kùltür Yayınları

Kitap No: 83

Mùtefekkir Şair

SEZAI KARAKOÇ KİTABI

Koordinasyon

Sertaç Güleç

Nurullah Yıldız

Hazırlayanlar

Asım Öz

Aykut Ertuğrul

Düzelti

Beyza Türkyılmaz

Kitap Tasarım

Abdüselam Ferşatoğlu

ISBN

978-625-99034-5-3

T.C. Kùltür ve Turizm Bakanlığı

Sertifika No: 20640

1. Baskı,

İstanbul, Kasım 2023

Baskı, **Seçil Ofset**

100. Yıl Mahallesi Massit Matbaacılar Sitesi

4. Cadde No:77 Bağcılar, İstanbul

Sertifika No: 44903

Mütefekkir Şair
SEZAI KARAKOÇ
KİTABI

Hazırlayanlar
Asım Öz
Aykut Ertuğrul

İÇİNDEKİLER

9 SUNUŞ

BİRİNCİ BÖLÜM

HAYAT, HATIRAT VE MATBUAT

- 13 SEZAI KARAKOÇ'UN HAYATININ ANA ÇİZGİLERİ
GÜLŞEN ÖZER
- 47 HATIRALARIN IŞIĞINDA SEZAI KARAKOÇ
GULZAR MAMMADOVA
- 103 SEZAI KARAKOÇ VE MARMARA KIRAATHANESİ
CEM SÖKMEN
- 111 SEZAI KARAKOÇ: BİR MONOGRAFİYE SİĞMAYAN HAYAT
METİN ÖNAL MENGÜŞOĞLU
- 127 SEZAI KARAKOÇ'U ASLİ YURDUNA UĞURLARKEN
MEHMET ÂKİFAK
- 135 SEZAI KARAKOÇ'LA HATIRALAR
ÂLİM KAHRAMAN
- 141 GÜNLÜKLER, HATIRALAR (1983-2010)
MUSTAFA KİRENCİ
- 179 'SEZAI AĞABEY'İN GÖZÜNDEN 'ÜSTAT NECİP FAZILA
BAKMAK: SEZAI KARAKOÇ'UN HATIRALARINDA NECİP FAZIL
YASİN BEYAZ

İKİNCİ BÖLÜM

DÜŞÜNCE, SİYASET VE İSLAMCILIK

- 197 TÜRKİYE'NİN SAYILI SIRADIŞI ENTELEKTÜELLERİNDEN BİRİ:
SEZAI KARAKOÇ
KURTULUŞ KAYALI
- 207 SEZAI KARAKOÇ DÜŞÜNCESİNİN TEMEL PARAMETRELERİ
BEDRİ MERMUTLU
- 213 SEZAI KARAKOÇ'UN KADERİ DÜŞÜNMESİ:
"MASAL" ŞİİRİ VE "YEŞİL SARIKLI ULU HOCALAR"
FERİDUN YILMAZ
- 221 İSLAMCI BİR DÜŞÜNÜR VE EYLEM ADAMI OLARAK
SEZAI KARAKOÇ
ALEV ERKİLET
- 227 SEZAI KARAKOÇ'UN EKONOMİK STRÜKTÜRÜ
TEMEL HAZIROĞLU
- 249 SEZAI KARAKOÇ VE DİRİLİŞ'İ
ÜMİT AKTAŞ
- 267 ALINYAZISI SAATİ'NDE ŞEHİR TAHAYYÜLÜ
YILDIZ RAMAZANOĞLU
- 275 ŞAİRİN BİR ENTELEKTÜEL OLARAK PORTRESİ
KENAN ÇAĞAN

- 295 MEDİNE NOSTALJİSİNDEN MEDENİYET ÜTOPYASINA SEZÂİ KARAKOÇ
BEDRİ GENCER
- 327 YİTİK CENNET: ÜTOPYA MI GERÇEK Mİ?
DÜŞÜŞTEN DİRİLİŞE SEZÂİ KARAKOÇ'TA MEDENİYET MESELESİ
EMRULLAH KILIÇ
- 349 "TÜRKİYE, TÜRKİYEMİZ, TÜRKİYELERİ": SEZÂİ KARAKOÇ'UN SİYASAL
DÜŞÜNÇESİNDE BİRER İSLAMİ VARLIK SFERİ OLARAK TÜRKLÜK VE TÜRKİYE
İDİRİS DEMİREL
- 369 SEZÂİ KARAKOÇ VE TÜRKİYE'DE SAĞ SİYASET
MAHMUT HAKKI AKIN
- 381 SEZÂİ KARAKOÇ DÜŞÜNÇESİNDE KİMLİK VE SİYASETİN ONTOLOJİK İLİŞKİSİ
HARUN AKDEMİR
- 397 SEZÂİ KARAKOÇ'UN TEFEKKÜR MİRASINDA İSLAMCILIK
KAMİL ERGENÇ

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ŞİİR SAĞANAKLARI VE EDEBİYAT ÜZERİNE

- 413 SEZÂİ KARAKOÇ BİR İKİNCİ YENİ ŞAİRİ MİDİR?
ALÂATTİN KARACA
- 437 "GÜNDÜZÜ BİR GÜL GİBİ AKŞAMI BÜLBÜL GİBİ" SARIP SARMALAYAN...
TURAN KARATAŞ
- 447 LEYLÂ İLE MECNUN MERKEZİNDE
SEZÂİ BEY, MEHMET ÂKİF, FUZULÎ ÜÇLÜSÜ
NECMETTİN TURİNAY
- 455 ŞİİRİN REJENERASYONU KÜRSÜSÜNDE SEZÂİ KARAKOÇ'UN POETİK TERCİHİ
CELÂL FEDÂİ
- 467 SEZÂİ KARAKOÇ'UN ŞİİRLERİNDE UYGARLIK
SELÇUK TÜRKYILMAZ
- 475 SEZÂİ KARAKOÇ'UN ETKİNLİĞİ VE ETKİLERİ
HAYRİYE ÜNAL
- 489 SEZÂİ KARAKOÇ'UN ŞİİRİNDE KURUCU UNSUR: SEVGİLİ ALGISİ
OSMAN ÖZBAHÇE
- 529 İKİNCİ YENİ ŞAİRLERİNİN BAKIŞIYLA SEZÂİ KARAKOÇ
BEYHAN KANTER
- 541 ÖFKE VE TERBİYEYİLE KONUŞAN ÖZNEİNİN ŞİİRİ:
"ÖTESİNİ SÖYLEMEYECEĞİM"
ALİ K. METİN
- 551 MODERN TÜRK ŞİİRİNDE SEZÂİ KARAKOÇ AÇIKLIĞI
ÖMER ERDEM
- 557 MONNA ROSA'DAN TAHA'NIN KİTABI'NA:
SEZÂİ KARAKOÇ ŞİİRİNDE ARAYIŞ VE SIÇRAYIŞ CEHDI
ALİ EMRE
- 565 SEZÂİ KARAKOÇ'TA YILDIZLI GÖĞÜN GÖRÜNÜMLERİ
ZAFERACAR

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SANAT MESELELERİ

- 613 DİRİLİŞ DÜŞÜNCE VE ESTETİĞİNDE BÜTÜNLÜK:
KAVRAM-İMGE MÜTEKABİLİYETİ
MÜNİRE KEVSER BAŞ
- 629 DİRİLİŞ, TECDİT VE GELENEK
AHMET MURAT ÖZEL
- 635 SEZAI KARAKOÇ HANGİ GELENEK?
GÜNEŞ İMAJİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME
ERTAN ÖRGEN
- 647 SEZAI KARAKOÇ'UN ÖYKÜLERİNDE
GERÇEKÜSTÜCÜLÜK VE BÜYÜLÜ GERÇEKÇİLİK YAKLAŞIMI
NECİP TOSUN
- 665 ŞİİRDE AKAN RESİM: SEZAI KARAKOÇ ŞİİRİNDE GÖRSEL SANATLAR
TURGAY ANAR
- 681 SEZAI KARAKOÇ'TAN FİLM SANATININ METAFİZİĞİNE DAİR
İLHAMLAR, YAKLAŞIMLAR
ENVER GÜLŞEN
- 691 SEZAI KARAKOÇ'UN ARAP EDEBİYATINDAN ÇEVİRİLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ
MEHMET HAKKI SUÇİN

BEŞİNCİ BÖLÜM

MÜTEFEKKİR ŞAİRİN DÜNYASI VE ÖTESİ

- 707 SEZAI KARAKOÇ'UN ŞAİRLERİ
FAZIL GÖKÇEK
- 721 HAKİKAT VE KÖKLER: SEZAI KARAKOÇ'UN EĞİTİM FELSEFESİ ÜZERİNE
MEHMET FURKAN ÖREN
- 737 DENEME YAZARI OLARAK SEZAI KARAKOÇ'UN BİLGİYİ YORUMLAMA
BİÇİMİ VE DENEMELERİNE YANSIYAN SANAT GÖRÜŞÜ
YUNUS EMRE ÖZSARAY
- 751 SEZAI KARAKOÇ'UN MEDENİYET ANLAYIŞINDA
KURUCU BİR UNSUR OLARAK TASAVVUF VEYA DİRİLİŞ'TE
YAYIMLANMIŞ TASAVVUFİ ÇEVİRİYAZILARIN ZAMİRİ
YUSUF TURAN GÜNAYDIN
- 761 SEZAI KARAKOÇ'TA DİRENİŞ KAVRAMININ POLİTİKAÇILIMLARI
İBRAHİM DURMAZ
- 777 SEZAI KARAKOÇ'UN HATIRALARINDAKİ ŞEHİR ALGISI,
ŞEHİRLER VE İSTANBUL
MUSTAFA BAŞPINAR
- 791 SEZAI KARAKOÇ'UN TARİH ANLAYIŞI
GÜNGÖR GÖÇER
- 809 POSTKOLONYALİZMİN SONU MADUNUN DİRİLİŞİ
FAİZULLA TOLTAY
- 819 İSİMDİZİNİ

“TÜRKİYE, TÜRKİYEMİZ, TÜRKİYELERİ”: SEZAI KARAKOÇ’UN SİYASAL DÜŞÜNÇESİNDE BİRER İSLAMİ VARLIK SFERİ OLARAK TÜRKLÜK VE TÜRKİYE

İDİRİS DEMİREL

Allah’ın lütfuyla tarih şartları, Avrupa’ya, öbür Ortadoğu ülkelerine, Afrika ülkelerine ve İslam ülkelerine, Türkiye’nin başka bir ülke tarafından doldurulması imkânsız tarihî misyonunu hatırlatmaktadır.

Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar II Sütun*, s. 611.

Evet, biz geleceğe inanmışız. Türkiye’nin geleceğine inanmışız.

Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar II, Sütun*, s. 107.

Halkımıza ... Altın kalpli halkımıza ... Dünyanın en yüce gönüllü halkı olan milletimize ... Dünyayı adaletsizlikler toprağı, zulüm bucağı olmaktan kurtarmalısın. Bu kadar büyük bir dava bana mı düşüyor diyebilirsin. Düşün, başka kime düşer?

Sezai Karakoç, *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı II*, s. 108-110.

[G]erçek bir aydına düşen ilk iş ... Modern çağın ortasına, Büyük Türkiye âbidesini oturtmaktır.

Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar I, Farklar*, s. 14

Giriş

Merhum Sezai Karakoç (1933–2021), Türk düşüncesinin en önde gelen isimlerindedir. Onun, daha hususi bir tarihlendirme ve kategorizasyon ile Cumhuriyet Dönemi Türk-İslam düşüncesinin ve sanat-edebiyat dünyasının en kayda değer simaları arasında yer aldığı söylenmelidir. Üstat Kara-

koç'un adını bir başka muasır siyasi düşünce akımı içinde değil de bilhassa Türk-İslam düşüncesi içinde zikredebilmenin meşruiyet, gereklilik ve doğruluğu, Karakoç'un fikriyat ve eserlerinde muayyen İslami hassasiyetler ile Türkiye merkezli muayyen yerli-millî hassasiyetleri mezcetmiş olması gerçekliğinden kaynaklanmaktadır.

Karakoç denildiğinde tıpkı onun gibi şairlik-düşünürlük yönleriyle akla gelen isimlerden sadece kronolojik anlamda selef konumundaki Necip Fazıl Kısakürek de yine sadece kronolojik anlamda halef konumundaki İsmet Özel de kendileri için İslami hassasiyetleri minvalinde 'Türk milliyetçisi' vasfını kullanırlar. Başka bir söyleyişle Kısakürek ve Özel, kendilerini İslami zeminde Türk milliyetçiliği dünya görüşü ve siyasi düşüncesi ile tarif eden isimlerdir. Karakoç, Kısakürek'ten de Özel'den de farklı olarak şahsı için "Türk milliyetçisi" tabirini kullanmayan ve haddizatında Türk milliyetçisi addedilen düşünürler içinde de sayılmayan bir isimdir. Ve fakat Karakoç'ta da Karakoç'un İslami dünya görüşünde de yoğun ve yüksek kerte de bir Türklük/Türk milleti vurgusu, Türkiye kaygısı, bir millî duruş, ülke ve vatan hassasiyeti bulunmaktadır. Paralel şekilde, tarih ve devlet şuuru, milliyetçi—İslami bir vokabülerile yine milliyetçi-İslami bir müktesebata sahip olma yönünde Necip Fazıl Kısakürek ve İsmet Özel'inkilerine benzeyen baskın bir yönelim ve irade de varittir. Misalen devlet şuuru babında, Karakoç'un yazdıklarına bakılmalı:

Devlet şuuru milletin nereden gelmekte ve nereye gitmekte olduğunu bilmek demektir. En çok da, nereye gitmesi gerektiğini bilmek demektir. Devlet adamı kendi ruhunda/n durmaksızın milletin ruhuyla konuşma yapan adamdır. Devlet adamı, milletin ruhunu ve alinyazısını keşfeden adamdır. O, milletin vereceği kararı bilen ve zamanı gelince, o kararı verip tatbik etmekten imtina etmeyen insandır. Devlet şuurunu, millet şuuru ve hak şuuru ile birlikte kalbinde taşıyan ve kendini bu ülkelere peşin olarak adayın devlet adamı, gününde anlaşılmasa bile değerini ve hakkını er geç kabul ettirecektir.¹

Tablo, fikriyat itibarıyla Karakoç'un, Türklüğü/Türk milletini, Türk milletindeki devlet şuurunu, hâsılı, Türkiye'yi kendi siyasi düşüncesinde hem yüksek kerte de önemseydiğinin hem de İslami bir varlık sferi olarak gördüğünün ve ele böyle aldığı tablosudur.

1 İdris Demirel, "Necip Fazıl Kısakürek, Sezai Karakoç ve İsmet Özel Örneklerinde Cumhuriyet Dönemi Türk İslam Düşüncesinde Felsefe Tasavvurları", *II. Türk İslam Siyasi Düşüncesi Kongresi Bildiriler Kitabı*, (ed: Özgür Önder vd.) Kütahya, 26-28 Ekim 2017, Kütahya, 2018, s. 643 – 658, Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar II Sütun*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 2017, s. 401, 402; Sezai Karakoç, *Varolma Savaşı*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1997, s. 53; Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1986, s. 59, 207–208; Sezai Karakoç, *Çıkış Yolu III Kutlu Millet Gerçeği*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 2003, s. 65-66, 117.

Karakoç'un Türkiye-öncelikli siyasal düşüncesi kendisi ile memleketini, memleketimizi, Türkiye'yi özdeş görmeye kadar giden bir düşüncedir. Türkiye'nin sorunları sadece bir medeniyet perspektifi ile yaklaşıldığı takdirde bihakkın kavranabilecek, yok değilse eğer başka türlü kavranamayacak olan sorunlardır. Bu sorunların çözümü yolunda da yine ancak medeniyet perspektifiyle mesafe kat edilebilecektir. Karakoç, Türkiye'nin en az iki üç asırlık bünyevi sorunlarını da kendi sorunları sayar. Onun bu yaklaşımı, şahsı ile Türkiye arasında kurduğu bağdan, tekraren: Varlığını Türkiye'nin varlığı ile izah etme iradesinden rahatlıkla müşahede edilebilir. Karakoç, konuyla alakalı olarak şöyle demektedir:

Ben de bu memleketin bir çocuğu olarak kendimi onunla özdeşleştirmişsem, kendimi ondan ayrı saymıyorsam, onun ekmeğini yemiş ve onun sayesinde eğer bir isim kazanmışsam; onun sayesinde şu anda durduğum yerde duran bir kişi olarak sorumluyum elbet, bir görevle yükümlüyüm. Bu görevimi kırk yıldan [1950'lerden] beri elimden geldiğince yerine getirmeğe çalışıyorum.²

Çalışmanın başında belirtilen Türkiye kaygısı ve Türkiye öncelikli düşünme hususiyetinden ötürü, bu incelemede Karakoç da aynı bir Türk-İslam zihniyeti ve siyasi düşüncesi içinde mütalaa edilmektedir. Karakoç'un, hasaten Türk-İslam düşüncesi içinde değerlendirilmesi gerektiği yönündeki hükmün doğruluğu yahut yanlışlığını en iyi şekilde tecrübe ve test etme yollarından biri onun Türkiye tasavvurlarını mercek altına almaktır. Buradaki tahlilin amacı da tam olarak budur. İşbu tahlilin, bir siyasal düşünce analizi olduğu ve fakat bir siyasi parti tahlili olmadığı da ilaveten arz edilmelidir.

Yukarıda altı çizilen şairliğinin ve düşünürlüğüünün yanında, Karakoç, hakiki medeniyetin İslam medeniyeti olduğu kabulü doğrultusundaki medeniyet odaklı tarihî-sosyolojik perspektifli "diriliş" (*resurrection*) yaklaşımıyla da maruftur. Yazarın, tekraren vurgulamak gerekirse eğer uzun yıllardır kendisine dönük sahici duyarlıklar beslediği ilgi alanları arasında Türkiye ve dolayısıyla Türklük/Türk milleti de en ön sıralarda yer alır. 1960'lı yıllardaki ilk kitap çalışmalarına da 1990'lı yıllardan sonraki verimlerine de bakılsa değişmeyecek olan bu hassasiyetler; onun İslami yaklaşımlarının da istikrarlı, temel ve ayırıcı vasfıdır. Karakoç'un İslami düşüncesinde zaten İslami bir varlık sferi olan Türkiye, ülkelerden herhangi bir ülke sanılmak suretiyle sıradanlaştırılmaz. Bilakis merkezîleştirilir. Türkiye merkezdedir. Bu merkezilik, tarihî yaşanmışlık, tecrübe ve derinlikten köklenir. Türkiye'nin merkez-oluşu, merhum üstat için tarihten beslenmekle beraber salt tarihî değildir. Elan da caridir ve canlıdır. "diriliş" yaklaşımında, Türkiye'nin merkezî bir ülke olduğu hakikatinin ortaya konulması doğrultusunda tarih ve

2 Sezai Karakoç, *Çıkış Yolu III Kutlu Millet Gerçeği*, s. 64.

tarihî perspektif, meseleye, kalkınma/gelişme problemi açısından da yön tayin eder. Şöyle ki Karakoç'a göre:

'Geri kalmış ülkeler', 'Gelişmekte olan ülkeler', 'Az gelişmiş ülkeler' gibi tabirler adı altında toplanan ve fakat 'Gelişmiş' Batılı ülkeler kıyasla esasta hepsi bir arada düşünülen 'gelişmemiş' ülkeleri, hakikatte (2) ana grupta ayrı ayrı değerlendirmek gerekir. Bu ayrımın göz önünde tutulacak belirleyici öge de tarih olmalıdır. Nitekim tarihî perspektiften bakıldığında iki tür 'gelişmemiş', 'yoksul' ülke vardır:

1. Medeniyet-itibarıyla durakladığı ve bir kriz geçirdiği için yoksullaşan ülkeler.
2. İlkellikten teknik ve üretim kazançlarına doğru yükselmekte olan ülkeler.

Yukarıdaki iki ayrı grup ülkeyi birbirine karıştırmamak gerekir. Şöyle de denilebilir ki, güngörmüş-geçirmiş bir ailenin düşüşüyle, oldu-bitti hep yoksulluk içinde bulunan bir ailenin durumu eş değildir. Ve işbu aynı tarih, Allah'ın lütfuyla, Avrupa'ya da, Türkiye dışındaki öbür Ortadoğu ülkelerine de, Afrika ve İslâm ülkelerine de, Türkiye'nin başka bir ülke tarafından doldurulması imkânsız tarihî görevini hatırlatmaktadır.³

Zikredilen "diriliş" yaklaşımı yönüyle Türkiye öncelikli düşünme, Türkiye'yi düşünme yahu da millîlik ile İslamîlik, ayrı ayrı sferler değildir. Yazarın, aynı bir tabii İslami hassasiyetinin süreklileridir. Türkiye'nin dominant Türk milliyetçiliği yaklaşımlarında, muhayyel bir Turan için ve yine dominant İslamcılık yaklaşımlarında bu kez muhayyel bir İslam dünyası için sıradanlaştırıldığı daha bile önemsizleştirildiği gerçeği göz önüne getirildiğinde⁴ Karakoç'taki Türkiye'nin merkezî konumunun altını çizen millîlik ve İslamîlik geçişmesinin ve "tevhidin" önemi daha iyi idrak edilecektir. Belirtilen hassasiyet ya da vurgu, onun erken dönem eserlerinden misalen *Farklar* için de aynıyle vakidir. Karakoç'un *Farklar*'da gözükten ilk üç yazısının başlıkları sırasıyla şöyledir:

3 Sezai Karakoç, *Çıkış Yolu I Ülkemizin Geleceği*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 2002, s. 21, 30-32, 34; Sezai Karakoç, *Çıkış Yolu II Medeniyetimizin Dirilişi*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 2002, s. 19, 53, 69; Sezai Karakoç, *Çıkış Yolu III Kutlu Millet Gerçeği*, s. 20; Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, s. 11, 66; Sezai Karakoç, *Diriliş Muştusu*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1980, s. 97; Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar II Sütun*, s. 594, 611.

4 Ziya Gökalp'in, "Vatan ne Türkiye'dir Türklere ne Türkistan/Vatan büyük ve müebbed bir ülkedir Turan" mısra yahut sözleri, Türkiye'nin merkezî önemini artıran bir yaklaşım mıdır yoksa Türkiye'yi sıradanlaştıran mı, kuşkusuz açık olsa gerektir. Türkiye'nin, bizatihi Türk milliyetçisi yaklaşımlarında merkezî ve biricik kıymetteki konumundan düşürülüşüne dair ilgilin sözlerin ve 'paradigmanın' referans olarak değerlendirilişine örnek olarak şuraya bakılabilir: <https://www.turkocaklari.org.tr/mehmet-oz/ziya-gokalp-i-anlamak-paneli-acis-konusmasi/575> (Erişim: 08.02.2023)

Anadoluyu Dinlemek

Milli Mesaj

Üç Türkiye⁵

Yazar, *Farklar*'da günlük yazılarının, 1963-1964 yıllarında kaleme alınanlarını bir araya getirmiştir. Belirtilmelidir ki yine yazarın yerli-millî (yetçi)-İslami bütünlüklü siyasal perspektifinin, başka bir söyleyişle Türk—İslam düşüncesinin en erken kitabi örneği *Farklar*'dır. Muhtevaları bir yana, yazıların sadece başlıkları dahi yazarın çektiği derdin Türkiye derdi olduğunu yahut Türkiye merkezli bir İslami dert olduğunu gösterir mahiyettedir. Bundan sebep; bu çalışmada da değinilen ilk üç yazının başlık sıralamasına sadık kalınacaktır. Eserin bu bapta toplamda dört kitabı havi olan günlük yazılar serisinin ilk kitabı olduğu da not olarak düşünülmalıdır.

“Anadoluyu Dinlemek” ve “Milli Mesaj”

Karakoç şöyle yazar:

Anadolu'yu dinlemek demek, dünyanın iki ucundan gelerek birbirine çarpan ve bıkkınlık veren bir tekrar içinde yankılanıp duran iki sesin; Amerikan kapitalizminin sesiyle, Rus sosyalizminin sesinin yanına üçüncü bir sesi koymak demektir. Bulanık ve çılgin bir ses düellosunu bir kılıçla ikiye bölmek demektir. Bir savaş sonundaki kalıntı ve döküntüleri andıracak o ses ölülerini bir eğrelti otu fosili hâlinde yurt sınırlarından dışarı atmak demektir. Derinlerde yeni bir Anadolu oluşmaktadır. Bu, tarih üst planlarına çıkması yakın olan yepyeni bir Anadolu'dur. Kulağımızı Anadolu toprağına dayamamız, Anadolu topraklarının yüreği ne diyor ona ses vermemiz iktiza etmektedir.⁶ Niçin etmektedir, çünkü Rusya'nın ve Amerika'nın ya da denilebilir ki sosyalizm ve kapitalizmin seslerinin dışında, onların türevi, tekrarı, taklidi addedilemeyecek, bilakis sahih şekilde alternatif olacak biricik otokton ve orijinal 'ses', ancak Anadolu'nun yani Türkiye'nin sesidir.

Anadolu'nun antropolojisine ve arkeolojisine bakıldığında, 'hakikat medeniyetinin ışıktan cevheri konumundaki İslâm'ın mayasını Asya hamuruna katıp yoğuranların atalarımız olduğu görülür. Maveraünnehir'in eşsiz akıncıları olan atalarımız, Anadolu'ya gelip Batı'ya karşı son çağların büyük seddini, adeta Zülkarneyn'in seddini inşa etmişlerdir.

Anadolu, Karakoç için ayrıca, “Mevlâna'nın, Hacı Bektaş-ı Veli'nin, Hacı Bayram-ı Veli'nin, Yunus Emre'nin, Aziz Mahmud Hüdaî'nin, bin bir veli, bilgin, şehit, önder ve erin toprağıdır.” Yazar, “Milli Mesaj” yazısına ise “Var olmak

5 Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar VI Gün Saati*, s. 215, 216, 238; Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar I Farklar*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1986, s. 7, 9, 12.

6 Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar I Farklar*, s. 7-8.

bir mesajı olmaktadır.” cümlesiyle başlayarak millî mesajın esasta bir var olmak meselesi ve beraberinde varlık meselesi olduğunu dermeyan eder:

Varlık, yaratıcının bir mesajıdır. Varlık yaratıcının bir mesajı olduğu içindir ki açık ve ebedi mesaj olan Kur’ân’da güneş, ay, yıldızlar, ağaçlar, dağlar, yaratılan her şey... Bir mesaj; ‘âyet’ şeklinde anılır. Kur’ân, kelimeler temelinde mutlak mesaj olurken, kâinat, mutlak mesajın somut tezahürü niteliğiyle, yine mutlak birliği açıklayan yaratılmışların bütünü olmaktadır.

Karakoç için: “Mesajı büyük olan, mesajı küçük olanda daha çok ‘vardır.’ Mesaj, ses ile de ilgilidir ve insanın olduğu gibi eşyanın da sesi vardır. Canlılar cansızlara kıyasla, insan da öbür canlılara kıyasla daha çok mesaj sahibidir, hâliyle de daha çok vardır. Canlılar cansızlara göre daha çok vardır çünkü canlı, bünyesinde, kendi özgün mesajından başka, cansızların da mesajını taşır. Bunun gibi insan da, varlığında kendi orijinal mesajından başka öbür canlıların genel mesajını taşır. Kendine sınırlı bir hürriyet tanıyan inan, o hürlüğü-hürriyetini mutlak mesaja paralel ve ayarlı bir mesaj taşıma yönünde değerlendirirse eğer, onun insanî mesajı, mutlak mesajla desteklenir ve mutlak mesajın gücüyle kuvvetlendirilir.”⁷ Mesaj meselesi ya da bir mesajı olmak meselesi açısından ve bu mevzu ile geçişen bir tarzda bir ideal, bir görev yahut gaye yönüyle yaklaşıldığında tarihten alınacak herhangi bir kesitte devletler ve milletler, aralarında Türkiye de bulunacak şekilde, yine yazara göre başlıca üç grupta toplanmaktadır.

1. “Bir görevi yahut amacı, bir görev-amaç şuuru, bir mesajı, bütüncül bir ideali, gerçekleştirilmesi gerekli en azından yüz yılı aşkın planı, programı olan; neticede tarihi yapan, büyük milletler ve devletler.
2. Milletlerarası düzende durumunu korumak isteyen statükocu milletler ve devletler. Yani: orta çaplı millet ve devletler.
3. Hep dışarıya uyan, mesajsız, görevsiz-amaçsız, anti—misyonunu misyon olarak seçen, her an bocalayan, siyasal düzeninde mütemadiyen devletlerarası ve milletlerarası kuvvet dengelerine bel bağlayan, beynelmilel üstünlüğü el değiştirmelerine göre ayarlamalar yapmak zorunda kalan, handiyse ayaklar altında ezilen, neticede de küçük çaplı olan devletler ve milletler.”

İlgili maddeler çerçevesinde bir misyonu yahut ideali olmak, medeniyet yönüyle de önemlidir. Karakoç’a göre medeniyet, ancak bir ideali olan insanların büyük fedakârlıklarla gerçekleştirdiği bir harekettir. İdeal ve fedakârlık, maddi/maddiyatçı faktörler ile siyasal felsefe ve düşüncelere

7 Sezai Karakoç, *Unutuş ve Hatırlayış*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1996, s. 27-29; Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar I Farklar*, s. 9-10; Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar IV Gün Saa-ti*, s. 99, 102, 128-129.

aykırı, karşıt kavram ve olgulardır.⁸ “Devletler, sürekli olmak; bekalarını muhafaza edebilmek için mutlaka temel bir ‘idea’ya dayanmak zorundadır. Güzel, doğru ve iyi idealarını somut ve kesin bir medeniyet platformuna oturtmamış ülke ve devletler hem düzenlerinden hem de sürekliliklerinden mahrum kalacaklardır.”⁹ Diğer şartlar aynı kalmak üzere, -ceteris paribus-, yukarıdaki gruplaşmadan şu sonuç çıkmaktadır: Bir milleti ve devleti uzun süreli zamanda büyük yapan esas amil, onun bir ideaya, bir misyona müdrik bulunmasıdır. Bu ideal ve görev-amaç zemininde bir mesaj getirmesi ve sunmasıdır. Kendisiyle gelen; kendisine gelen mesajı, gelecek değil süregelen bir tarzda millî karakteri, millî ideali, millî kimliği kılarak; yerleştirerek-millileştirerek sahiplenmesidir.

Merhum Üstat Sezai Karakoç, yaptığı devletler ve milletler sınıflandırmasını hiç kuşkusuz beklenebileceği üzere “... Kendimi onunla özdeşleştirmişsem, kendimi ondan ayrı saymıyorsam...” dediği Türkiye’ye de tatbik eder. Buna göre, tarihî tabloya göz atıldığında fark edilmektedir ki “Osmanlı Devleti, çökme döneminde, mesajını ilkin biçimlere hapsettiği, canlılığını koruyamadığı, daha sonra da mezkûr mesajına duyduğu güveni yitirdiği için batmıştır. Türkiye, bu batıştan mütevellit uğradığı katastrofik değişimlerle Osmanlı geçmişimizin Tanzimat devrinden bu yana mesajsız kalmıştır. Şu veya bu vesileyle öbür milletler ve devletlerarasında yer alırken, insanların aradığı gerçek konusunda orijinal ve millî bir teklifimiz, bir misyon doğrultusunda millî bir mesajımız dile getirilememektedir. Daha bile tam aksi yönde kendi millî mesajımızın doğmasını, gelişmesini, büyümesini engelleyen, önleyen türlü türlü kurumların içimizde kurulup dal budak salmasına göz yummuşuz. Türkiye; insanlık karşısına, orijinal, yerli, millî bir mesajla çıkmadığı için, kendi-içine kıvrılmış durumdadır. Diyaloğa benzeyen ama aslında bitmek tükenmek bilmeyen bir melankoli monoloğu olan bir iç konuşmasıyla kendimizi yiyip bitiriyoruz. Her şeyden önce, sağlam temeller üzerine oturtulmuş millî bir mesaja, yani millî bir umuda muhtacız.”¹⁰ Türkiye, üstüne üstlük, yukarıda zikredilen bir “diriliş” ile millî mesajını tekrar hatırlayıp canlandırma yönüne gitmezse eğer kendi kendini yiyip bitirme fasit dairesinden başkasına; bir alternatif çıkış umuduna; bir millî umut ve imkâna sahip olabilecek gibi de durmamaktadır.

8 Sezai Karakoç, *Çıkış Yolu III Kutlu Millî Gerçeği*, s. 99; Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, s. 218; Sezai Karakoç, *Varolma Savaşı*, s. 55; Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar I Farklar*, s. 9-11; Sezai Karakoç, *Düşünceler I*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1986, s. 8.

9 Sezai Karakoç, *Varolma Savaşı*, s. 35.

10 Sezai Karakoç, *Varolma Savaşı*, s. 49; Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar I Farklar*, s. 11; Sezai Karakoç, *Mehmed Âkif*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1985, s. 8.

“Türkiye, Türkiyemiz, Türkiyeleri”

Sezai Karakoç için, Türkiye denildikte, “1. Türkiye, 2. Türkiyemiz, 3. Türkiyeleri” olmak üzere, yekdiğeriyle doğallıkla ilgili ve irtibatlı ve fakat yine de bir birinden az çok tefrik edilebilir mahiyette üç Türkiye bulunmaktadır:

1. “Türkiye. Bu Türkiye, oluştan önceki Türkiye’dir. Potansiyel ve tabiat hâlindeki, kabiliyet ve istidat hâlindeki Türkiye’dir. Bu Türkiye; derinlerdeki Türkiye, yani alt yapı Türkiye’sidir.

2. Türkiyemiz. Bu Türkiye, Türkiye’nin tarih ve sosyolojisinden günümüz şartları içinde çıkarılıp ortaya konulacak Türkiye’dir. Yani: Gerçek, mesajlı, idealli, misyonlu Türkiye’dir.

3. Türkiyeleri. Bu Türkiye, üstünlük ve başarının Doğu’dan Batı’ya kaydığı günlerden bu yana, Batı’nın öldürmek istediği ve öldürmeye çalıştığı Türkiye’dir. Bu çalışma sonucunda kültürü değişmiş, daha doğrusu kültürü değiştirilmiş Türkiye’dir. Batı’nın hayat tarzını benimsemiş bir Batı (ılışma) cı kadronun da tıpkı Batı gibi öldürmek istediği ve öldürmeye çalıştığı Türkiyeleridir. Türkiyeleri: Kalp, ciğer, mide ve bağırsakların dışarıda, buna karşın, deri, el, tırnak ve ayakların içeride olması gibi garip bir iç – dış değişimine uğra (tıl) mış olan Türkiye’dir.”

Üçüncü maddedeki “kültür değişmesi” konusunda şu da ilave edilmelidir: “Kültür, medeniyetin ‘işler’ hâlidir. Dolayısıyla kültür değişmesi aynı zamanda medeniyet değişmesi anlamını da taşımaktadır.”¹¹

Karakoç’un üç Türkiye sınıflandırmasına ve düşüncesine teferruatlı şekilde bakılacak olunursa eğer onun için: “Ortada bir Türkiye vardır. Bu natürel yani tabii Türkiye’dir. Bir Türkiyeleri vardır, bu aktüel olan, yaşanılan Türkiye’dir. Bir Türkiyemiz vardır ki, bu da hem tarihî olan ve hem de ideal olan Türkiye’dir. İdeal Türkiye, hem geçmişteki hem gelecekteki Türkiye’dir. Türkiye: Olandır. Türkiyeleri: Batılılar ve Batılılaşmacı kadrolarca öldürülmek istenen – öldürülmüştür. Türkiyemiz: İçten içe oluşan ve olması da gereken Türkiye’dir. Türkiye kimi yönelimleri itibarıyla Türkiyemiz hatında, kimi yönelimleri itibarıylaysa Türkiyeleri hatında gidip gelmektedir. Büyük mesele ve hatta salt bütün mesele, Türkiye’yi, —Türkiyeleri olma yolunu kapayıp— Türkiyemiz kılmaktır. Modern çağın ortasına büyük Türkiye âbidesini oturtabilmektir. Bütün mesele budur zira büyümeysek küçülür ve yok oluruz.” Türkiye’nin, Türkiyemiz değil de Türkiyeleri öldürülmesi yolunda, Türkiye’nin içten ve dıştan yörüngesine dâhil edilmek

11 Sezai Karakoç, *Çıkış Yolu I Ülkemizin Geleceği*, s. 8; Sezai Karakoç, *Tarihin Yol Ağzında*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1996, s. 13; Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar I Farklar*, s. 12 – 14; Sezai Karakoç, *Mehmed Âkif*, s. 7; Sezai Karakoç, *Düşünceler I*, s. 10.

istendiği Batı'ya bakıldığında, Karakoç'ta "biz, Batı'nın tohumunda yoktuk ve Batı'nın kökünde rüya görmüş de değiliz. Formumuzu Avrupa'dan almış değiliz. Protoplazmamızda Avrupa özü yok. Dokumuzda Greko-Latin ve Hıristiyan çizgileri yok. Marksist siyasal felsefe ve düşünce de içinde olmak üzere Batı'ya ancak tutkalla yapıışığıdır. Karakoç'un baktığı yerden büyük bir devlet kurmuş bir millet, kendi büyüklüğünden soyulup küçük bir devlet kalıbına dökülmek istenirse eğer, dökülemez! Acı çeker. Bütün huzursuzluğumuzun – şikâyetlerimizin sebebi de nihayetinde budur: Batı'nın yörüngesinde sıradan bir Batılı devlet kalıbına dökülmek istenmemiz. Oysa 'Doğu İslamı' ile 'Batı İslamı' arasında 'Merkez İslamı' temsil eden biz, iddiasız bir Batılı devlet kılınamayız."¹² Bundan sebep sadece o İslami-millî mesaja kulak verilmelidir. Sosyalizmin yahut kapitalizmin, öteki adlandırmayla Rusya'nın yahut Amerika'nın "ses"i değil, "büyük Türkiye" yolunda münhasıran Anadolu'nun "ses"i dinlenmelidir.

Yukarıda değinilen Amerika'yla, nihayetinde bir Batı medeniyeti üyesi olan Rusya'nın veya kapitalizm ile sosyalizmin değil Anadolu'nun sesinin dinlenmesi mevzuu temelde Türkiye içindir ama salt Türkiye'yle sınırlı-sorumlu değildir. Karakoç'ta, "İslâm Âleminin de kaderi, Türkiye'deki kördüğümün çözülmesine bağlıdır. Sır, bir başka Müslüman coğrafya ya da ülkeninkinde değil hassaten ve münhasıran Türkiye'nin kaderinde gizlidir." Tam da burada Batı, İslam ve Türklük/Türkiye için kendisinden arka arkaya iki iktibas ile Karakoç şöyle demektedir:

Batının karşısına, İslam adına daha çok ırkımızın çıkması ya da ırk iddiamız olmamakla birlikte onların böyle görmesi, bize karşı felah bulmaz bir düşmanlığa yakalanmalarına sebep oldu Batılıların.

[...]

Türkler, daha çok asker ve savaşkan olduklarından ve savaşlarla İslam'ı yıkmaya yönelik Hıristiyan akınlarını ve hücumlarını kırıp tesirsiz hâle getirdiklerinden, Batılıların gözüne çok sert görünmüşler ve bu yüzden de barbâr iftirasına uğramışlardır.

Düşünürün indinde, Türklük ve dolayısıyla da Türkiye namına bütün bu öncelik, öncülük, İslam adına, Batılı Hıristiyan akınlara karşı canı pahasına savaşma ve liderlik yapma vurgulu düşünceler içerisinde İstanbul'un hususi bir yer ve anlam kazandığı ve taşıdığı da söylenmelidir:

İstanbul, İslam medeniyetinin daha önceki ağırlık merkezleri olan Şam ve Bağdat'tan sonra onları da yanına alarak dünyanın karşısına, İslâm dini, öğretisi, medeniyet anlayışı, hayat tarzı, inanç, düşünce, ahlak, sanat ve

12 Sezai Karakoç, *Çıkış Yolu III Kutlu Millet Gerçeği*, s. 69; Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar I Farklar*, s. 12 -14, 22 -23; Sezai Karakoç, *Mehmed Âkif*, s. 8.

edebiyat merkezi olarak çıkmıştır. Bu misyonunu milâdî yirminci yüzyıla kadar getirmiştir. İstanbul: Bu tabiat—tarih anıtı, ‘son Başkent’ tir. İstanbul; birlik, feragat, derleyiş, toparlayış, değerlerden tek taneyi yitirmeyiş, liderlik, müsamaha, adalet, hâkimiyet ve devlet gibi ayrıcalık ve erdemlere sahip olmuştur. İstanbul bahsinde zikredilmelidir ki, İstanbul’un içinde de Fatih’in hususi bir yeri vardır. Fatih semti, İstanbul’un içinde ikinci bir İstanbul gibidir. İslâm—Türk kültürünün ölmez abidesi olan Fatih Camiinin çevresinde halka halka Fatih medreseleri ve semti, en saf Müslüman Türk heyecanının ördüğü bir toplumdur.¹³

Görüldüğü üzere yazarın nezdinde Türkiye gerek İstanbul sembolizmiyle gerekse doğrudan: Bütün bir İslam âlemi için ve onun önünde idare, ahlak, siyaset gibi birbirinden ayrılması zaten muhal olan tarihî temel, vasıf ve yol-göstericiliğe sahip derin nitelik ve anlamları bünyesinde taşımış ve asırlar boyunca liderlik mevkiinde durmuştur.

Türkiye denildikte, sarahaten öncelikle yer verilmesi gereken vakıa İslam’dır. Sezai Karakoç’un kendi sözleriyle:

Türklük ve İslamlık birbirine alternatif entiteler [değildir] ... Hatta tarih göstermiştir ki, Türkler, Türklüklerini dahi ancak Müslüman oldukları sürece koruyabilmişlerdir. Yakut Türkleri, Hıristiyan olduklarından, Hıristiyanlar içinde kalmışlar ve büyük Türk kitlesinden kopmuşlardır. Hazar Türklerinin bir kısmı da devletleri sona erdikten sonra Hıristiyanlar içinde eriyip gitmişlerdir.¹⁴

Karakoç’un yine kendi kelimeleriyle:

Biz, bin yıldan artık bir zamandan beri İslam’ı kültür ve medeniyet olarak seçmiş bulunuyoruz. Bin yıldan beri onunla öyle kaynaştık ki, bugün ondan ayrılmak, adeta kendimizden, etimizden, kemiğimizden, derimizden ve kanımızdan ayrılmak demek olur.

Sezai Karakoç’un anlayışında, tıpkı Türkiye gibi bir İslâmî varlık sferi olan Türk milleti, “yüzyıllarca Batı’ya karşı İslâm’ı canı pahasına korumuş, insan vücudundan bir set olarak dinin sağlam hisarı olmak ödevini görmüştür. Türk milleti, yine İslâm’ı, yirminci yüzyılın ateş siperlerine kadar getirmiş ve baskıyla ne kadar ezilmek istenirse istensin, arı duru hakikat aşkını benliğinde yaşatmasını hep bilmiş olan bir millettir. Ayrıca, ‘milletimiz, medeniyet alanına tarihte ilk kez çıkan bir Afrika kabilesi değildir. Bilakis,

13 Sezai Karakoç, *Çıkış Yolu I Ülkemizin Geleceği*, s. 10, 75; Sezai Karakoç, *Tarihin Yol Ağzında*, s. 24-25; Sezai Karakoç, *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1995, s. 105; Sezai Karakoç, *Çağ ve İlham II*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1986, s. 37 – 38; Sezai Karakoç, *Çağ ve İlham I*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1997, s. 86; Sezai Karakoç, *Mehmed Âkif*, s. 9.

14 Sezai Karakoç, *Tarihin Yol Ağzında*, s. 51.

dünyanın en büyük devletini kurmuş, en büyük medeniyetini yaşamış bir toplumdur. Misalen bin yıl öncesinde Selçuklu hayat tarzına gidildiğinde görülecek olan tablo, İslâm'ın Türk ruhunda en samimi bir gerçekleşmesi olan Selçuk medeniyetinden başkası olmayacaktır.”¹⁵

Türklük ve medeniyet bahsine İslam veçhesiyle yaklaşıldığında anlaşılmaktadır ki, ‘İslam’dan önce bir Türk medeniyeti vardırıya bile bu medeniyet tamamen ölmüştür. İslam’dan önceki tecrübeler, İslam’dan sonraki Türk medeniyetleri ile ilgisini kaybetmiş, onlarla bir zincir hâlinde birleşememiş, onların atası olamamış tecrübelerdir. Bunlar karanlığa gömülmüş vaziyettedir. Bundan sebep:

Sözü edilecek ve bugünümüze ışık tutan Türk medeniyeti, İslam medeniyetinin bir modülasyonundan başka bir şey değildir. Türk kültürü, İslam kültürünün belli bir çağda, belli bir ırk elinde gerçekleşmesidir.¹⁶

İslam medeniyeti ve Türklük tarih yönüyle şöyle de düşünülebilmektedir: İslam medeniyeti içinde Türk mizacı yönetim/idare ve teşkilatlanma cephesini, sosyal yapı cephesini açmaya yaramıştır. Türklerin -ki, başka bir ırk için de böyle olabilir-, eski kültür ve medeniyetlerinin İslam ile karşılaşmada ve hesaplaşmada İslam ile bağdaşacak yanları bütüne katılarak eriyip özüyle kaynaşarak ortadan kalkmışlardır.¹⁷ Vaki tarihî hakikat sebebiyledir ki “milletimize ve İslâm dünyasının siperleri olan Anadolu’ya karşı iyi gözle bakmayan kişi ve topluluklar, doğrudan doğruya, ilahî bir cezaıyla karşılaşmaktadır. Türkiye’ye ve Türklere kara rengin içinden bakanların başına gelenler, bu milletin yalnız geçmiş zamanlardaki İslâm’a olan sadık hizmet ve bağlılığının bir armağanı değil, aynı zamanda milletimizin gelecek zamanlarda da kanıyla ‘ilahî mesajı’ yeryüzüne büyük bir canlılıkla işleyeceğinin peşin işaret ve avansıdır. Buradan da anlıyoruz ki, Türk milletinin, ilerde ortaya çıkacak büyük bir ödevi-görevi söz konusudur.” Türk milletinin ödevi-görevi bahsinde yine mütefekkiye göre şu da zikredilmelidir:

Türkiye’yi gelecek zamanın büyük ödevleri çağırılmaktadır. Halk büyük bir sezgiyle kendisini bu çağrıya göre ayarlamaktadır. Dogmatik dış dünyanın bu çağrıyı baltalayan kuşkularına verici kuşkurtıcılıklarına uymadan, bu neşvünema yolunda kendi kendimizin, kendi dünyamızın mimarı olmak zorundayız. Yunanistan’ın ‘Megola İdea’sıyla Bizans’ı; Mısır’ın Firavunlar devrini; İsrail’in Ahd-i Atik çağını; Rusya’nın sınırları Akdeniz’e varan Slav hegemonyasını... İhya etme veya gerçekleştirme hayalleri içinde harıl harıl çalıştığı bir hengâmede Türkiye, bütün bu iştilaların hedef tahtasında birinci nişan olduğu hâlde, içine kapanık, durgun, tükenmiş ve ödevine-görevine

15 Sezai Karakoç, *Yunus Emre*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1989, s.7.

16 Sezai Karakoç, *Çıkış Yolu II Medeniyetimizin Dirilişi*, s. 76; Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar I Farklar*, s. 58.

17 Sezai Karakoç, *Düşünceler I*, s. 11.

bigâne bir şekilde kalamaz. Türkiye için bu ödev-görev hedefi doğrultusunda ne Batıcılık ne de onun bir uzantısı olan Marksizm çıkar bir yoldur. Taklit yolu sonuna varmıştır. Türk insanı, şahsiyet (sahibi) olmanın kapılarını zorlamaktadır. Kimler bu kapıyı açarsa, çağın öncüleri onlar olacaktır.¹⁸

Bu ödev-görev de kuşkusuz anılan İslami mesajın tıpkı tarihte daha önce de görüldüğünce, bütün yeryüzüne yayılıp geçerlik kazanması doğrultusunda, ancak ve sadece Türk milletinin öncülüğünde gerçekleştirilebilecek bir ilahi misyon olacaktır.

“Kutlu Anadolu Toprakları”

Sezai Karakoç’un İslami bir varlık sferi olarak Türkiye’ye dair siyasal düşünceleri zemininde Türkiye, Türk milleti ve İslam bütünlüğü vakıasına vatan toprakları olan Anadolu penceresinden de bakılabilir: “Mevlâna ve Hacı Bektaş ve Hacı Bayram-ı Veliler, Yunus Emreler ve Serhat Akıncıları yeni Anadolu’nun önder kurucularıdır. Vatan olarak Anadolu nasıl ki, Türk(i-ye) ve İslâm’ın birlikteliğinin bir sembolü olmuşsa, insan ve şair olarak da Yunus Emre benzeri bir şekilde İslâm ve Türklük—Türkiye bütünlüğünün sembol ve temsilcisi görevini görmüştür.”

Yunus, çağının şartları gereği, Türk-İslâm hareketini, dünya karşısına çıkarma ödeviyle yüklenmiş Türklerin bir şairi olduğunun tam şuurunda olarak, hiçbir dar ekolün adamı değildir. O, sadece ve derin anlamda bir İslâm şairi olduğunu bilmektedir [...] O, Türk’ün ilerdeki çağlardaki ödevini biliyor, onun için var gücüyle onun dil ve edebiyatını kurmaya, geliştirmeğe, ilerletmeye çalışıyordu. [Yunus Emre] Türk duyarlığını sonuna kadar işledi. Böylece, İslam ruhu ve Türk yapısı, onda öyle kaynaşmıştır ki, şiirinin biçimi, ölçüsü, sesi bir yandan Türk sanatının özel, öbür yandan İslam sanatının genel çizgilerine uyar... Yani o halk sanatıyla vatan aşan genel sanatı birleştirmiş[tir].¹⁹

Yunus Emre’den tekraren Anadolu’ya bakıldığında, “Doğu’yla Batı’nın, Anadolu kadar kapıştığı, küfürle İslâm’ın Anadolu kadar çarpıştığı bir başka toprak söz konusu değildir. İslâm’ın ezeli ve ebedi düşmanları fark etmiştir ki, Doğu’nun ve Batı’nın kaderi Anadolu’da düğümlenmiştir.” Burada, şair Karakoç’a da ses verilmelidir. O, “Fecir Devleti” adlı şiirinde şöyle de der:

Birden kendi ulusumun sırrına erdim
Halkım yalnız iki duyguyu tanıdı
Ya birini yaşadı ya öbürünü yaşadı

18 Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar II Sütun*, s. 39-40, 48, 53, 332, 457-458; Sezai Karakoç, *Düşünceler I*, s. 22.

19 Sezai Karakoç, *Yunus Emre*, s. 17, 45.

Fetih veya bozgun;
İşte sırrı ulusumun.²⁰

Sözün özü, sırrı “fetih veya bozgun”da düğümlenen Türk milleti, Anadolu’da ancak İslam ile kaimdir:

İslam bin yıldan beri, Anadolu’nun rakipsiz kültürüdür. Toplumun her müessesine İslam’ın ruhu sinmiştir. ‘İslam’ın bir Arap kültürü olduğu’ yönündeki propagandalarda da asıl maksat İslam’ı yabancı sayabilmektir. Hâlbuki İslam bizim için yüzde yüz yerli kültürdür. Hatta tek yerli kültürümüz İslâm’dır. Yerli kültürümüzün temeli İslâm’dır. Anadolu insanının ülküsü İslâm’dır. ‘İslâm bu ülkenin tek yerli ülküsüdür.’ Kaderi, büyük hükümdarlar aksiyonu olan kutlu Anadolu toprakları özelinde zikredilen tablo şu demektir: Anadolu’nun dinlenilecek olan sesi yine o ilahî mesajın; İslâm’ın sesi olacaktır. İslâm dışındaki diğer bütün kültürler, manevi—maddi kültür yapımıza ancak İslâm ile uyuşabilmişlerse katılabilmişlerdir. Hatta bir tür anti—misyon olan Batı kültürünün bütün zorlamalara, tepeden baskıcılıklara rağmen ülkemizdeki başarısızlığının sebebi İslâm kültürüyle uyuşmak ya da ona boyun eğmek istemeyişidir. İslâm kültürüyle uyuşan Batı kültür, sanat, edebiyat, felsefe, düşünce unsurları kolaylıkla kabul edildiği hâlde, uyuşmayanları ülke ve toplumumuza ancak kanun eliyle ve devlet zoruyla dayatılmışlardır.²¹

İslam ve kültürden bahsedildikte “Bütün İslâm dünyası kendi kültürüne kör ve sağır hâle gelmiş veya getirilmiştir. Üstelik biz bir de yazımızı terk etmişiz. İncil, Latince olduğundan Latin yazısı Batı’da hâkimdir. İslam Âleminde de Kur’an, İslam harfleri ile yazıldığından yazı, İslam harfleri diyebileceğimiz Kur’an yazısıdır. O İslâmî kültürle bağımızı koruyan yazı ortadan kalkınca, yani okullardan devlet dairelerinden ve basından kovulunca geçmişi geleceği olmayan, asgari bir şimdiki zaman içinde beyni ykanmış, ölçme, biçme, karşılaştırma, tartma, değerlendirme vasıflarından mahrum, çeşitli tekerlemeleri veya tek parti sloganlarını felsefe veya din gibi benimsemiş bir nesil türetilmiştir.”²²

Sözün özü isimleri başlangıçta anılan ve hem şairlik hem düşünürlük vasıflarıyla öne çıkan sadece kronolojik anlamda selef konumundaki Necip Fazıl Kısakürek ve sadece kronolojik anlamda halef konumundaki İsmet Özel gibi Karakoç’un kendisi için de Anadolu’yu, Türkiye’yi ve Türklüğü/Türk milletini İslam’dan ayrı düşünebilmek zinhar mümkün değildir. Ana-

20 Sezai Karakoç, *Gün Doğmadan Şiirler*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 2012, 418.

21 Sezai Karakoç, *Yunus Emre*, s. 12; Sezai Karakoç, *Mevlâna*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1996, s. 8, 9; Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar II Sütun*, s. 363-365, 515.

22 Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar III Sur*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1986, s. 69; Sezai Karakoç, *Dirilişin Çevresinde*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1988, s. 72; Sezai Karakoç, *Tarihin Yol Ağzında*, s. 47; Sezai Karakoç, *Çıkış Yolu II Medeniyetimizin Dirilişi*, s. 146; Sezai Karakoç, *Çıkış Yolu I Ülkemizin Geleceği*, s. 89; Sezai Karakoç, *Yunus Emre*, s. 8.

dolu'yu, Türklüğü ve İslam'ı ayrı düşünmeme babında burada Karakoç'un daha öncesi nesillerinden Nurettin Topçu ile Cemil Meriç, hemen hemen aynı nesilden Erol Güngör, daha sonraki nesillerden ise. Ş. Teoman Duralı, Mustafa Çalık, Bedri Gencer gibi Türk-İslam düşünürleri de aralarındaki paradigma-içi düşünce ayrılıkları başka bir konu olmakla birlikte, diğer önemli örnekler sadedinde zikredilebilirler.

“Ahir Tasarruf Türk'ündür”

Gelinen vasatta, Karakoç'un siyasal düşüncesi yönünden “Türkiye'nin yapması gereken en önemli iş, din, tarih kültür, tabii—coğrafi yakınlığımız ve birliğimiz olan İslâm ülkelerini en kısa zamanda bir blokta birleşmeğe çağırmaktır. Bu bloğun lideri olarak bütün bölgenin haklarını aramak ve korumak için Batı'nın karşısına çıkmaktır. Batıyla ancak eşit şartlarda anlaşmaktır. Türkiye'nin en az iki üç asırdır süren bünyevî problemleri için tek çıkış yolu budur. Bunun için de yeniden ve fakat olumlu yönde değişmek gerekir. Ki, *Diriliş* ile kastedilen de esasta budur: Kendine dönüş ve yerli kültürden yeniden evrensel boyutta bir sistem üretmek.” Karakoç, bahsettiği kendine dönüş, “öncelikle klasik müziğimize dönmeliyiz” diyerek müziğimizi de “Yazımızı yeniden kendi yazımızı kullanacağız, başkasının yazısını kullanmayacağız” diyerek Türk—İslam yazımızı da dâhil eder.²³ Diğer yandan zikretmek gerekir ki Türkiye'yi hem farklı kılan hem de Batı için tehlikeli yapan da aslında yukarıda anılan tarihî ve tabii müktesebat ve liderlik üstünlüğüdür. Türkiye'nin durumu tarihî—sosyolojik medeniyet derinliği, nitelikleri ve vasıfları itibarıyla diğer İslam toplumlarından yahut memleketlerinden külliyan farklıdır. Yazarın kendi sözleriyle:

İslam Dünyasının liderliğini, temsilciliğini, sahipliğini uzun zaman yapmış ve bunun savaşı sonucunda Batı tarafından her anlamda yok edilmek istenmiş, dıştan kuşatıldığı yetmezmiş gibi içten de sarılmış ve kuşatılmış varoluşun en trajik alinyazısını yaşamış bir toplumuz biz. Batı, Alman'ın ve Japon'un gücünü kırmak veya sınırlamak ister. Ama sadece kuvvet ve kudretimize değil, bizim var olmamıza tahammül edemez, yaşamamıza razı değildir. Bizimle birlikte bir medeniyeti ve kendi hakikatini tehlikeye sokan bir hakikati yok etmek istemektedir. Bunun içindir ki, kalkınma kavramı değil, Diriliş kavramı, bizi biz edecek, bizi biz olarak ayakta tutacak sisteme uygun düşmektedir.²⁴

Üstat için: “Batı medeniyetinin kökü, özü, ideali... Hâkim olmaktır. İnsanlar üzerinde hâkimiyet kurmaktır. Bu, tabii ki tahakküm denilen ve zulme

23 Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar I Farklar*, s. 53; Sezai Karakoç, *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1996, s. 32, Sezai Karakoç, *Çıkış Yolu III Kutlu Millet Gerçeği*, s. 102.

24 Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar III Sur*, s. 35; Sezai Karakoç, *Dirilişin Çevresinde*, s. 162, 187.

kapı açan bir psikolojidir. Medeniyet açısından atfi nazar edildiğinde görülüyor ki, Türk milleti ve Türkiye olarak İslâm medeniyetinin öncüsü ve büyük akıncı gücü olduğumuz hâlde, önce Tanzimat'la, akabinde Meşrutiyet'le yine akabinde ondan sonra yaşanan diğer devirlerle İslâm medeniyetinden tamamen ayrılma, çıkma uğraşının rüzgârına kapılmış ve baskın karakteri, arayışı, psikolojisi... Az önce zikredilen Batı medeniyetinin yörüngesine girmişiz." Karakoç, *Farklar*'dan takriben (30) yıl sonra, 1992 yılında aynı durum minvalinde şöyle de demektedir:

Türkiye biraz atak ve cesur bir şekilde hareket etmelidir. Tarih ona bu rolü vermiştir. 1918'de kaybettiğimiz tarihî rolümüz yeniden başlamaktadır. Bunu biz istesek de, istemesek de kader istiyor.

Karakoç'a göre: "İslâm bir mesaj medeniyetidir. Ülkemiz de o doğrultuda bir mesaj ülkesidir. Milletimiz bir mesajı, bir görevi, ilahî bir görevi üstlenmiş bir millettir. Bu görevi geçmişte yapmıştır. Doğu'yu da Batı'yı da, göğsünü siper ederek durdurmuş ve dayanabildiği kadar insanlığı korumuştur. Milletimizin bir özelliği vardır, o da ortaya bir atılım ruhu, bir eser koyma gücü ve iradesidir. Bu millet bir ordu—millettir. Ordu—millet olarak her zaman disiplin çerçevesinde hareket etmiştir. Hiçbir zaman kendi başına hareket etmemiştir. Şu anda ise eksikliği organizasyondur. Yönetimdir. Türk en büyük işi yapar. Ama bu mutlak surette bir disiplin, bir organizasyon, bir sistem dâhilinde olur. Bizim bu çerçevedeki yeniden *Dirilişimiz*, Ortadoğu'nun, İslâm Âleminin, İslâm Medeniyetinin de yeniden *Dirilişi* olacaktır."²⁵

Türkiye'nin liderlik ödevine-görevine dönmesi "yalnız bizim kurtuluşumuz olmayacaktır. Bütün Türklük dünyasının, bütün Ortadoğu'nun, bütün İslâm Âleminin kurtuluşu olacaktır. Bu artık tarihî ve aktüel bir zorunluluktur. Su yatağını zorlamaktadır. Bu liderlik idraki: Bin yıl İslâm Medeniyetinin enerjisi olan Türk milletinin cevherinde vardır. Osmanlı atalarımız, tüm İslâm kültür ve literatürüne sahip çıkarak evrensel olabilmişlerdi."²⁶ Biz de yine o aynı medeniyet kuruculuğu vasfıyla, muasır şekilde dirilebilir, evrensel tarzda yeniden var-olabilir, tarihî müktesebatın yükleyip beslediği enerji ve ordu-millet ruhuyla liderlik ödevini-görevini yeniden ifa edebiliriz.

Karakoç, Miladi-Hristiyani takvimle söylendiğinde on yedinci-on sekizinci asırlarda yaşamış olan Anadolu'nun bilinen Türk-İslâm tasavvuf simalarından İsmail Hakkı Bursevî Hazretleri'nin bir eserinde geçen "Ahir tasarruf

25 Sezai Karakoç, *Çıkış Yolu III Kutlu Millet Gerçeği*, s. 47, 89, 116, 151; Sezai Karakoç, *Çıkış Yolu I Ülkemizin Geleceği*, s. 47, 55-56; Sezai Karakoç, *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, s. 222; Sezai Karakoç, *Tarihin Yol Ağzında*, s. 55.

26 Sezai Karakoç, *Düşünceler II Kurumlar*, *Diriliş Yayınları*, İstanbul, 1997, s. 64; Sezai Karakoç, *Çıkış Yolu II Medeniyetimizin Dirilişi*, s. 128.

Türk'ündür." sözünden hareketle kendi Türklük ve hâliyle de Türkiye tasavvurunu bir kez daha ortaya koyma babında, kısmen uzun ve fakat fevkalade kritik bir iktibasla şöyle demektedir:

İsmail Hakkı Bursevi hazretleri, bir eserinde Ruh'ul Beyan adlı eserinde diyor ki: 'Ahir tasarruf Türk'ündür.'... Mutasavvıf büyüğümüz, âlimimiz böyle söylüyor. Bunun manası nedir? Ahir tasarruf Türk'ündür diyor. Yani son sözü Türkler söyleyecektir. Fakat siz burada Türk'ü ırk manasına anlamayın. Bunu Türk diye söylemesinin sebebi, bizim milletimizi meydana getiren büyük kitleye Türklerin öncülük etmesidir. Onu o maksatla söylüyor. Yoksa ne İsmail Hakkı Bursevi, ne de geçmişteki atalarımız, ne de biz ırkçıyız. Irkçılık yok. Hangi ırktan olursa olsun, bizimle aynı medeniyeti, aynı inancı paylaşan kardeşlerimiz, hangi ırktan olursa olsun, hangi dili konuşursa konuşsun millet kardeşimizdir. Milletimizin bir parçasıdır. Onlarla beraber bütün cephelerde çarpışmışızdır. Onlar bu vatanın her parçası için şehit düşmüşlerdir. Biz de onların yaşadığı topraklarda şehitler vermişizdir. Her tarafta şehitlerimiz vardır. Bu bakımdan ahir tasarruf Türk'ündür denirken, milletimizin sonradan bir söz söyleyeceğine işaret ediliyor. Çünkü: İsmail Hakkı Bursevi Hazretleri, Osmanlı Devleti'nin yavaş yavaş inişe geçtiği bir dönemde geldi. Bir takım problemler baş göstermişti ve inişe geçmiştik. O zaman, ümit için bunu söyledi. Bu bir keşiftir. Kesin olmaz, olamaz. O ayrı bir konu. Ama biz inanıyoruz ki, bu mütefekkir, mutasavvıf âlim, edip büyüğümüz doğru söylemiştir. Evet, ahir tasarruf bizimdir. Milletimizindir. Bunun manasını bugünkü medeniyet ifadesi içinde şöyle söyleyebiliriz. Batı medeniyeti Rönesans'tan bu yana yapacağını yaptı. Gördük onu. Beş yüz sene içinde ne yaptıysa yaptı, sonunda bütün dünyayı felaket kapladı. Materyalist bir zihniyetle, bütün dünyayı sömürme zihniyetiyle hareket eden bu medeniyetin sonu gelmek üzeredir... İngiltere... Fransa... Rusya... Amerika... Bunlar materyalisttirler; maneviyat esasına dayanan, hakka dayanan, merhamete dayanan, insanların kardeşliğine dayanan, gerçek sevgi ve saygıya dayanan bir medeniyetin değil, kuvvetin medeniyetidirler. Tabiidir ki, bunun bir sonu gelecektir. Zulüm âbad olmayacaktır. Ve yıkılacaktır. Peki, o zaman, söz kime geçecektir? Söz yine bize geçecektir. Nasıl ki geçmişte de zaten bizdeydi.²⁷

Karakoç'un İsmail Hakkı Bursevi'den hareketle resmettiği tablo, Türk milletinin ve hâliyle Türkiye'nin işi şten geçmeden; "badeharabilbasra" olmadan; derleme, toparlama, sevk ve idare etme ödevini yerine getirme yolunda tabii ki yine tarihî-sosyolojik perspektifle hazırlanması gerektiğini göstermektedir.

Sonuç

27 Sezai Karakoç, *Çıkış Yolu III Kutlu Millet Gerçeği*, s. 39-41.

İncelemeyi bitirirken hem son tespitler hem de eleştiri sadedinde özellikle aşağıdaki üç hususun dile getirilmesi yerinde olacaktır:

1. Bu çalışmanın ya da Karakoç'un tarihî-sosyolojik temelli fikir dünyasına bilhassa siyasal felsefe ve düşünceler disiplininin kavram ve teori imkânlarıyla yaklaşmayı gözetken benzeri çalışmaların karşılaşacağı ilk sorunlar yazarın yazım tercih ve tarzıyla ilgili sorunlar olacaktır. Karakoç, eserlerini kaleme sistematik tarzda almamıştır. Akademik anlamda sistematik olmayan eserler, karşıt uçta Nietzsche'nin muayyen bir akış tertibi içermeyen fragment yahut aforizmalar tarzından da oluşmaz. Bu vasatta "olgu" ile "ide-a"nın, reel ile "ülkü"nün, edebî ile ilminin, sosyal bilim tarzı ile sanat-edebiyat-deneme tarzının birbirini beslemekle kalmayıp yekdiğeriyle geçişi söz konusudur. Burada var olan, kaleme akademik metinler ve akademik tezler almayan bir sanat-edebiyat ve düşünce insanının; bir mütefekkirin külliyyatıdır. Ele alınan mevzular, aralarındaki farkların ayrı meseleyi oluşturduğu insan ve toplum bilimlerinin yahut sosyal bilimlerin ilgi alanına girmekte ve fakat ortaya bir bilim insanı değil sanatçı-edebiyatçı ve düşünür tarafından konulan mevzular olmaktadır. Bu tercih ve tarzın tabii bir süreci olarak yine akademik anlamda referanslara nadiren başvurulduğu görülür. Onun eserlerinde misalen Sokrates, Platon, Aristoteles, Kant, Hegel, Nietzsche, Heidegger, J. P. Sartre, Camus, Kafka gibi Batılı sanat-edebiyat ve düşünce insanları; Mevlana, Yunus Emre, Mehmet Âkif Ersoy, Ziya Gökalp, Yahya Kemal Bayatlı, Necip Fazıl Kısakürek gibi Türk sanat-edebiyat ve düşünce insanları ismen zikredilir. Onların görüşlerinden, yer yer eleştirel tonlarla adları anılarak istifade edilir. Ve fakat hangi eserlerden, kitaplardan, sayfalardan faydalandığının, açık atıf yoluyla belirgin kılınması yoluna pek gidilmez.

2. 1933 doğumlu olan merhum Sezai Karakoç, 1990'lı yıllardan sonra yeni bir kitap yazmamıştır. Bunun yerine ve daha ziyade önceki yıllardaki eserlerinin yeni baskılarını yaptırmıştır. Doksanlı yıllardaki kimi röportaj, siyasi parti meydan konuşmaları ve konferanslarını ilk kez kitaplaştırmak gibi faaliyetlerle uğraşmıştır. O, 1960'lardan beri, aynı kitaplarını hemen hemen aynı şekilde yayımlamaya devam etmiştir. Yani bir bünyevi yenilenme yahut serdedilen görüşlerden infirah mevzubahis değildir. Burada ilk eserlerindeki İslami perspektifli Türklük/Türk milleti ve Türkiye hassasiyetinin onca yıldır yine hep aynı istikrarla ve "istikametle" korunduğu görülmektedir. Bununla birlikte medeniyet perspektifi doğrultusunda bahsettiği "ülke"nin bazen Türkiye bazen geniş Türk dünyası dâhil bütün Müslüman memleketler olduğu görülür. Aynı şekilde "millet" kavramının kullanımında da bazen "Türk milleti", kendi tabiriyle "biz Türkler" kastedilir. Bazen de bütün Müslüman milletler kastedilir. Bu tablonun bir yönüyle yukarılarda bahsedilen

Türk-İslam bütünlüğünü sağlarken diğer yönüyle kavram ve kavrama karışıklıklarına sebebiyet verdiği de belirtilmelidir.

3. Son bir eleştiri olarak da siyasal düşünceler ve Türkiye'nin siyasi hayatı alanına değinilmelidir. Karakoç, Batı'nın yüksek kültür, sanat, edebiyat, felsefe ve düşünce isimlerini istisna tutarak Batı medeniyetine, Batı sömürgeciliğine, materyalist temelleri bakımından da sosyalizm ve kapitalizm bakımından da genel olarak olumsuz yaklaşır. O, Batı medeniyeti için "İstiklâl Marşı"ndaki "medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar" bakış açısını benimser. Bundan sebep, Batıcı ve Batılılaşmacı siyasi düşünceleri de bilhassa Türk milleti ve Türkiye üzerindeki menfi plan ve icraatları nedeniyle yine olumsuz görür.

Sezai Karakoç, eserlerini kaleme alırken 1970'li yıllarda olsun, 1980'ler, 90'lar ve akabindeki zamanlarda olsun, sürekli bir şekilde çeşitli milliyetçi, muhafazakâr, İslami eğilim ve söylemlere sahip, orijinleri itibarıyla Batıcı-Batılılaşmacı sayılamayacak siyasi partiler ve kadrolar da dönem dönem ve değişik sürelerde iktidara gelmişlerdir. İktidar olarak devlet yönetiminde ve toplumun "biçimlendirilmesinde" siyaseten söz sahibi olmuşlardır. Fakat onların da gelip geçici değil, yapısal—kalıcı duruşlar bakımından, sadece söylem sathında değil, olgu ve fiiliyat bakımından, kısa süreli; popülist açılımlar icabıyla değil, uzun süreli icrai tutarlılık ve bütünlükleri bakımından yerli; millî; İslami bir istikamet izlemedikleri ve izleme yönünde belirgin bir kaygı da taşımadıkları görülmüştür. Eğitim yahut maarif, medya, kültür, dış politika, çevre, şehircilik gibi alanlardan misalen çevre ve şehircilik alanında İstanbul, Bursa, Konya, Kayseri, Gaziantep gibi tarihî öneme ve değere sahip şehirlerde yerli, millî dokular hemen hemen hiç kale alınmamıştır. Gökdelenler, şehirlerin orijinal tarihî yapı, meydan ve silüetlerini berhava etmiştir. İzlenen dış politika ve ekonomi politikaları ise Türkiye'nin "modern-kapitalist-dünya-sistemi"ne olan bağımlılığını, işin içine zihniyet dünyası bağımlılıklarını da katarak ziyadesiyle derinleştirmiştir. Türkiye, "merkezî" konumundan iyice düşürülmüştür. Merhum Nurettin Topçu, tam da bu mevzu ve eleştiri ile ilgili olarak 1971 yılında kaleme aldığı bir yazısında şöyle demişti:

Konya Selçuklularında ve Osmanlıların alçalma devrinde yaşayan ulemanın din adına dini içinden yıkan zulümleri tarihi doldurdu. Zamanımızın nasibi de bu bedbaht devirlerinkinden farksızdır... Dini sömürme yolunda islâmçılar İslâm'ın içteki düşmanları ile yarışmaktadırlar... Şüphesiz ki İslâm'ın böylesine istismar edilişi, hem dinimize hakaret hem de milletle alay teşkil etmektedir.²⁸

28 Nurettin Topçu, *İslam ve İnsan Mevlâna ve Tasavvuf*, Dergâh Yayınları, İstanbul, 1988, s. 107-108.

Zikredilen meseleler itibarıyla Batıcı-Batılılaşmacı siyasal düşünceye eleştirel yaklaşan Karakoç'tan şu beklenirdi: Sonuç itibarıyla, Batıcılarla, İslami bir varlık sferi olan Türkiye'nin "diriliş"ini önleme bakımından aynı ve hatta misli menfi neticelere sebebiyet vererek işi Batılı zihniyetin yaşama biçiminin, kapitalizmin "gönüllü" vektörlüğüne vardırın milliyetçi, muhafazakâr, İslami söylemli siyasetçilere de daha yüksek tonlarda eleştirel yaklaşması beklenirdi. ۴

Son olarak, Sezai Karakoç'un 1950'lerin sonlarından başlayarak özelde Türkiye için, genelde bütün bir İslam âlemi ve Müslümanlık için, neleri savunageldiyse ömrü vefa edinceye değin de aynı istikrar, tutarlılık, yetkinlik ve istikamet içinde yine onları savunageldiği zikredilmelidir.²⁹ Zaman, Karakoç'un hep taşıyageldiği Türk milleti ve Türkiye hassasiyetinin en önemli ayrıcı vasfının İslami bir referansla daimilik-süreklilik olduğunu göstermiştir. Onun, 1960'lı yıllarda belirginleşen İslami siyasi düşüncesinde Türkiye'ye istikrarlı bir şekilde yön tayin edici ülke statüsü biçilmiştir. Türkiye'nin tarihî müktesebatına da millî hususiyetlerine de Türk milletinin ordu-millet oluşu gerçekliğine de uygun olarak liderlik görev ve ödevi verilmiştir. Türkiye, "Doğu İslamlığı" ile "Batı İslamlığı" arasındaki "merkez İslamlığı"nın tam da kendisidir. Meğerki büsbütün eleştirel olsun, Sezai Karakoç'un "sesine" kulak vermenin aynı zamanda şahsi varlığıyla arasında özdeşlik kurduğu, bütün sorunlarını şahsi sorunları bildiği Türkiye'nin de Türk milletinin de asıl "sesine"; hakiki "sesine" kulak vermek anlamına geleceği belirtilmelidir.

KAYNAKÇA

DEMİREL, İdris, "İstikamet Üzere Kalarak Değişim ve Sezai Karakoç", *Yeni Şafak*, 27 Şubat 1996.

DEMİREL, İdris, "Necip Fazıl Kısakürek, Sezai Karakoç ve İsmet Özel Örneklerinde Cumhuriyet Dönemi Türk—İslam Düşüncesinde Felsefe Tasavvurları", *II. Türk İslam Siyasi Düşüncesi Kongresi Bildiriler Kitabı*, (ed. Özgür Önder vd.), Kütahya, 26-28 Ekim, 2017, Kütahya, 2018.

<https://www.turkocaklari.org.tr/mehmet-oz/ziya-gokalp-i-anlamak-paneli-acis-konusmasi/575> (Erişim: 08.02.2023).

KARAKOÇ, Sezai, *Çağ ve İlham I*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1987.

KARAKOÇ, Sezai, *Çağ ve İlham II*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1986.

KARAKOÇ, Sezai, *Çıkış Yolu I Ülkemizin Geleceği*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 2002.

29 İdris Demirel, "İstikamet Üzere Kalarak Değişim ve Sezai Karakoç", *Yeni Şafak*, 27 Şubat 1996.

- KARAKOÇ, Sezai, *Çıkış Yolu II Medeniyetimizin Dirilişi*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 2002.
- KARAKOÇ, Sezai, *Çıkış Yolu III Kutlu Millet Gerçeği*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 2003.
- KARAKOÇ, Sezai, *Diriliş Muştusu*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1980.
- KARAKOÇ, Sezai, *Dirilişin Çevresinde*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1988
- KARAKOÇ, Sezai, *Düşünceler I*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1986.
- KARAKOÇ, Sezai, *Düşünceler II Kurumlar*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1997.
- KARAKOÇ, Sezai, *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1995.
- KARAKOÇ, Sezai, *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1995.
- KARAKOÇ, Sezai, *Gün Doğmadan Şiirler*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 2012.
- KARAKOÇ, Sezai, *Günlük Yazılar I Farklar*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1986.
- KARAKOÇ, Sezai, *Günlük Yazılar II Sütun*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 2017.
- KARAKOÇ, Sezai, *Günlük Yazılar III Sur*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1986.
- KARAKOÇ, Sezai, *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1986.
- KARAKOÇ, Sezai, *Mehmed Âkif*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1985.
- KARAKOÇ, Sezai, *Mevlâna*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1996.
- KARAKOÇ, Sezai, *Tarihin Yol Ağzında*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1996.
- KARAKOÇ, Sezai, *Unutuş ve Hatırlayış*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1996.
- KARAKOÇ, Sezai, *Varolma Savaşı*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1997.
- KARAKOÇ, Sezai, *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1996.
- KARAKOÇ, Sezai, *Yunus Emre*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 1989.
- TOPÇU, Nurettin, *İslam ve İnsan Mevlâna ve Tasavvuf*, Dergâh Yayınları, İstanbul, 1998.